

BİLGİ KARTI 1

GÜVENLİ İNŞAAT

MOLOZ KAYDIRAĞI

TEMEL HUSUSLAR

Nedir?

Moloz kulesi ya da bacası olarak da ifade edilen moloz kaydıracağı; tadilat, çatı ve yıkım işleri başta olmak üzere inşaat atıklarının ortaya çıktığı faaliyetlerde moloz ve artıkların güvenli ve etkili bir biçimde çalışma ortamından (çatı, yapı katları gibi) uzaklaştırılmasını sağlayan geçici olarak kurulmuş ekipmandır.

Bağlantı aparatları aracılığıyla iç içe geçen konik şekilli modüler bileşenlerden oluşan moloz kaydıracağı, iskeleye ya da yapı dış cephesine monte edilmektedir.

Malzeme düşmesi, kayma ve tökezleme sonucu yüksekte düşme ya da cisim batması gibi çalışma ortamında yer alan her türden inşaat atığı kaynaklı olası iş kazasının önlenmesi bakımından temizlik ve düzenin devamlı olması önemlidir. Konuyla ilgili olarak Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'nin 'Yapı Alanları İçin Asgari Sağlık ve Güvenlik Şartları' başlıklı Ek-4 bölümünde aşağıda belirtilen hükümler yer almaktadır:

Yapı alanının düzenli ve temiz tutulması sağlanır. Sivri uçları veya keskin kenarları bulunan malzeme ve atıklar düzenli periyotlarla çalışma alanlarından uzaklaştırılır.

Yapı alanında, malzemelerin hangi yükseklikten olursa olsun doğrudan yere atılmaması, dengeli ve güvenli bir şekilde indirilerek uygun bir yere istif edilmesi sağlanır.

Atık malzemelerin uzaklaştırılması için moloz kaydırakları gibi güvenli çalışma yöntemleri tercih edilir.

Dolayısıyla ilgili hükümler dikkate alındığında; moloz kaydıracağı kullanımının (gerekli şartların sağlanmasıyla) güvenli çalışma yöntemi olarak değerlendirildiği görülmektedir (Bkz. Bilgi kartı 2).

Kullanım koşulu

Ülkemiz iş sağlığı ve güvenliği (İSG) mevzuatında moloz kaydıracağı kullanımının herhangi bir koşula (yapı yüksekliği, faaliyetin türü vb.) bağlı kullanım kısıtı söz konusu değildir. İnşaat atıklarının uzaklaştırılması için en güvenli yöntem, risk değerlendirmesi sonuçları ile belirlenmelidir. Genellikle uluslararası uygulamalar da benzer bir yaklaşımdadır. Ancak Kanada, ABD gibi bazı ülkelerde özel koşullar istenebilmektedir. Örneğin ABD inşaatlarda İSG mevzuatında; atıkların, yapının dış duvarları dışında herhangi bir noktaya 6 metreden fazla atılması gerektiğinde moloz kaydıracağı kullanımı zorunlu tutulmaktadır (Bkz. Alt bölüm H-1926.252).

Ekipman bileşenleri

Yüksekliği ayarlanabilen ve kurulumu basit bir ekipman olan moloz kaydıracağı; değişen çaplarda ve genellikle 1 m - 1,2 m uzunluğunda konik bileşenler ile atıkların kaydırığa yönlendirilmesini sağlayan huni şeklinde besleme bileşenleri, döşeme, pencere boşluğu, parapet veya kat döşemesi gibi alanlara yönelik tasarlanmış sabitleme çerçeveleri ve çeşitli bağlantı aparatlarından (zincir, çelik halat vb.) oluşmaktadır. Yüksek katlı yapılarda, besleme hunisinin hemen üst bölgesinde olacak şekilde belirli aralıklara yerleştirilen ve kaydırak içerisinde düşen atıkları yavaşlatan bileşenler de moloz kaydırığına dahil edilebilmektedir.

Atıkların boşaltıldığı, tozun ortaya çıkmasını önleyici nitelikte atık toplama haznesi de (konteyner vb.) moloz kaydırığına tamamlayıcı bir ürün olarak değerlendirilebilir.

Daha fazla bilgi için;

guvenliinsaat.csgb.gov.tr